

DECIZIE
mun. Chişinău

05 decembrie 2018

Colegiul penal al Curţii de Apel Chişinău

Având în componenţa sa:

Preşedintele şedinţei

Judecători

Grefier

Cu participarea:

Procurorului

Pleşca Ion

Negru Maria şi Spoială Alexandru

Ursache Dorin

Devder Djuljeta

Avocatului

Balan Angela

Inculpaţilor

Zăgăreanu Vasile, Maxim Anatolie

A examinat în şedinţă publică în ordine de apel, apelul declarat de procurorul în Procuratura sectorului Buiucani, mun. Chişinău, Proca Mihail, împotriva sentinţei Judecătoria Buiucani, mun. Chişinău din 19 decembrie 2013, în cauza penală privind condamnarea lui:

Zăgăreanu Vasile XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX, cetăţean al RM, moldovean, studii superioare de specialitate, nesupus militar, căsătorit, pensionar, persoane la întreţinere nu are, angajat la Gimnaziul nr. 65 din s. Condiţa în calitate de lucrător tehnic, anterior judecat:

- prin sentinţa Judecătoria Buiucani, mun. Chişinău din 26.07.2012 în baza art. 328 alin.(1) CP, procesul încetat din motivul expirării termenului de prescripţie;

Maxim Anatolie XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX, cetăţean al RM, moldovean, studii superioare, nesupus militar, căsătorit, persoane la întreţinere nu are, angajat la Şcoala Medie din s. Condiţa în calitate de profesor de istorie, anterior judecat:

- prin sentinţa Judecătoria Buiucani, mun. Chişinău din 26.07.2012, în baza art. 328 alin. (1) CP, procesul încetat din motivul expirării termenului de prescripţie,

de comiterea infracţiunii prevăzute de art. 328 alin.(3) lit. d) CP RM.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- În instanţa de fond din data de 01.02.2013 până la data de 19.12.2013;

- În instanţa de apel din data de 25.01.2014 până la data de 17.03.2015;

- În instanţa de recurs ordinar din data de 29.05.2015 până la data de 28.07.2015;

- În instanţa de apel din data de 21.08.2015 până la data de 05.12.2018.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentinţa Judecătoria Buiucani, mun. Chişinău din 19 decembrie 2013, procesul penal în privinţa lui Zăgăreanu Vasile şi Maxim Anatolie în baza art. 328 alin. (1) Cod penal a fost încetat, din motivul intervenirii termenului de prescripţie, cu liberarea acestora de răspundere penală.

2. Pentru a se pronunţa, instanţa de fond a constatat că, Zăgăreanu Vasile activînd în calitate de primar al satului Condiţa, mun. Chişinău, fiind conform art. 123 Cod penal, persoană cu funcţie de răspundere, împreună cu secretarul Consiliului sat. Condiţa, Maxim Anatolie şi o altă persoană care a fost scoasă de sub urmărire penală, în timpul îndeplinirii obligaţiilor de funcţie, încălcînd prevederile art. 1 al Primului Protocol Adiţional al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, adoptată la Roma la 04 noiembrie 1950, art. 46 din Constituţia Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994, art. 10 alin. (1), art. 16 al Legii nr. 768-XIV din 02 februarie 2000, privind statutul aleshului local, care-l obligau să-şi desfăşoare activitatea pe baza respectării stricte a legilor, să fie demn de încrederea alegătorilor, să contribuie prin exemplu personal la consolidarea autorităţii administraţiei publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligaţiilor civice, asigurarea ordinii publice şi la respectarea legislaţiei în limitele competenţei sale, să contribuie la realizarea prevederilor legilor şi ale altor acte normative, să protejeze dreptul la proprietatea privată - în loc de aceasta, Zăgăreanu Vasile, acţionînd cu titlu oficial ca persoană care reprezintă administraţia publică locală, la 30 iunie 2006, contrar prevederilor art. 29 alin. (1) lit. a) a Legii nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006, privind administraţia publică locală, care stipulează că „primarul asigură executarea deciziilor consiliului local”, neavînd ca temei o decizie a Consiliului sat. Condiţa, în mod arbitrar, urmărind scopul atribuirii unui teren pentru construcţie lui Şelaru Ivan, intenţionat a eliberat şi semnat Titlul de autentificare a deţinătorului de teren cu nr. XXXXX, pe numele acestuia, prin care ilegal a repartizat un lot de pămînt pentru construcţii în sat. Condiţa, mun. Chişinău, cu suprafaţa de 0,2211 ha, indicînd ca temei Decizia Consiliului sat. Condiţa nr. 3/6 din 06 decembrie 2003, adoptată la şedinţa consiliului sat. Condiţa nr. 3 din 06.12.2003, însă care nu corespunde procesului-verbal al şedinţei date, întrucît nu a fost pusă în discuţie şi nu s-a decis repartizarea unui lot de teren pentru construcţie lui Şelaru Ivan la şedinţa dată.

Ca urmare a acţiunilor ilegale ale lui Zăgăreanu Vasile, a fost atribuit ilegal pentru construcţie în proprietatea lui Şelaru Ivan, suprafaţa de 0,2211 ha, teren pentru construcţie, fiind cauzate daune în proporţii considerabile intereselor publice, avînd în vedere că terenul aparţinea autorităţii publice locale.

Inculpatul Maxim Anatolie, activînd în funcţie de secretar al Consiliului sat. Condiţa, mun. Chişinău, fiind conform art. 123 Cod penal, persoană cu funcţie de răspundere, împreună cu primarul sat. Condiţa, V. Zăgăreanu şi o altă persoană care a fost scoasă de sub urmărire penală, în timpul îndeplinirii obligaţiilor de funcţie, încălcînd prevederile art. 1 al Primului Protocol Adiţional al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, adoptată la Roma la 04 noiembrie 1950, art. 46 din Constituţia Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994, art. 10 alin. (1), art. 16 al Legii nr. 768-XIV din 02 februarie 2000, privind statutul aleshului local, care-l obligau să-şi desfăşoare activitatea pe baza respectării stricte a legilor, să fie demn de încrederea alegătorilor, să contribuie prin exemplu personal la consolidarea autorităţii administraţiei publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligaţiilor civice, asigurarea ordinii publice şi la respectarea legislaţiei în limitele competenţei sale, să contribuie la realizarea prevederilor legilor şi ale altor acte normative - în loc de aceasta, Maxim Anatolie, acţionînd cu titlu oficial ca persoană care reprezintă administraţia publică locală, la 30 iunie 2006, contrar prevederilor art. 22 alin. (1) lit. a), b), d) a Legii nr. 158 din 04.07.2008,

privind administrația publică locală, care stipulează că „funcționarul public este obligat să respecte Constituția, legislația în vigoare, precum și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, să respecte cu strictețe drepturile și libertățile cetățenilor, să îndeplinească cu responsabilitate, obiectivitate și promptitudine, în spirit de inițiativă și colegialitate toate atribuțiile de serviciu”, neavând ca temei o decizie a Consiliului sat. Condița, în mod arbitrar, urmărind scopul atribuirii unui teren pentru construcție lui Șelaru Ivan, intenționat a eliberat și semnat Titlul de autentificare a deținătorului de teren cu nr. XXXXXX, pe numele acestuia, prin care ilegal s-a repartizat un lot de pământ pentru construcție în sat. Condița, mun. Chișinău, cu suprafața de 0,2211 ha, indicând ca temei Decizia Consiliului sat. Condița nr. 3/6 din 06 decembrie 2003, adoptată la ședința Consiliului sat. Condița nr. 3 din 06.12.2003, la care Maxim Anatolie a participat și a cunoscut cu certitudine despre faptul că titlul dat nu corespunde procesului-verbal al ședinței, întrucât nu a fost pusă în discuție și nu s-a decis repartizarea unui lot de teren pentru construcție lui Șelaru Ivan la ședința dată.

Ca urmare a acțiunilor lui Maxim Anatolie, a fost atribuit ilegal, pentru construcție în proprietatea lui Șelaru Ivan, suprafața de 0,2211 ha, teren pentru construcție, fiind cauzate daune în proporții considerabile intereselor publice.

Potrivit rechizitoriului, ambilor inculpați li s-a incriminat faptul că terenul cu suprafața de 0,2211 ha., ce i-a fost atribuit ilegal în proprietatea lui Șelaru Ivan, ar fi aparținut lui Melnicenco Maria și că pe acesta era amplasată și casa de locuit în valoare de 234 000 lei, care se aflau în proprietatea ei, fiind cauzate daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice prevăzute de art. 46 din Constituția RM și alte urmări grave manifestate prin exproprierea lui Melnicenco Maria de terenul și casa de locuit deținute legal.

Acțiunile inculpaților au fost încadrate prin rechizitoriu în baza art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal - depășirea atribuțiilor de serviciu, adică săvârșirea de către o persoană cu funcție de răspundere a unor acțiuni, care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, care au cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice, soldate cu urmări grave.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpații să fie condamnați în baza art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal la 6 ani închisoare în penitenciar de tip semînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele administrației publice locale sau alte funcții de răspundere pe un termen de 5 ani, pentru fiecare.

În motivarea cererii de apel, a invocat următoarele:

- Instanța, contrar art. 14 alin. (2), 22 al Legii privind administrația publică locală, nu a reținut că potrivit procesului-verbal al ședinței Consiliului local Condița din 06 decembrie 2003, nu a fost pusă în discuție transmiterea în proprietate a unui lot de teren lui Șelaru Ivan sau Șelaru Maria, ce reiese din conținutul procesului-verbal;

- Mai mult, decizia care este pusă la baza emiterii titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nu este parte integră a acestui proces-verbal al ședinței, or, numărul de ordine care a fost atribuit acestei decizii, nu corespunde pct. 6 al procesului-verbal nr. 3 din 06.12.2003, iar în procesul-verbal nu există nici o mențiune referitor la adoptarea deciziei nr. 3/6 din 06.12.2003;

- Inculpații fiind în funcție și prezenți la ședința Consiliului din 06 decembrie 2003, au cunoscut despre faptul că o asemenea decizie nu a fost adoptată de către Consiliul sat. Condița, or, potrivit prevederilor art. 39 al Legii privind administrația publică locală, secretarul îndeplinește, sub autoritatea primarului, următoarele atribuții de bază: participă la ședințele consiliului local; azează proiectele de decizii ale consiliului local și contrasemnează deciziile;

- Instanța nu a ținut cont de faptul, că potrivit declarațiilor inculpaților decizia a fost emisă ca urmare a necesității reînnoirii titlurilor de autentificare a dreptului deținătorilor de teren fiind emise în jur de 200 titluri în baza acestei decizii, însă, potrivit conținutului acesteia, ea a fost emisă în temeiul art. 11 Cod funciar;

- Din materialele cauzei reiese că o astfel de decizie nu a fost emisă de către Consiliul sat. Condița, totuși instanța urma să remarce faptul că chiar și în temeiul acestei decizii lui Șelaru Ivan i-a fost ilegal atribuit lotul de teren în litigiu;

- Inculpații au atribuit lotul de teren contrar prevederilor art. 11 Cod funciar, deoarece familia Șelaru nu întrunea condițiile prevăzute de această normă, nu era familie nou formată întrucât au încheiat căsătoria în anul 1987, iar decizia fiind emisă în 2003;

- De către Consiliul sat. Condița nu a fost emisă o decizie de aprobare a listei cetățenilor luați la evidență ce au nevoie de îmbunătățirea condițiilor de locuit, care ar include familia Șelaru, ca persoane care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor de locuit;

- Declarațiile martorului Zagoreanu Victor indică direct asupra modalității prin care a fost eliberat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren pe numele lui Șelaru Ivan și asupra ilegalității acestuia, precum și intenția inculpaților de a atribui ilegal lotul de teren, prin ce au realizat latura subiectivă a infracțiunii prevăzută de art. 328 Cod penal;

- Instanța eronat nu a respins argumentele apărării precum că nu există prejudiciul cauzat părții vătămate Melnicenco Maria, deoarece conform art. 1516 Cod civil, succesiunea se consideră acceptată când moștenitorul depune la notarul de la locul deschiderii succesiunii o declarație de acceptare a succesiunii sau intră în posesiunea patrimoniului succesoral. Dacă succesorul a intrat în posesiunea unei părți din patrimoniu, se consideră că a acceptat întregul patrimoniu, oriunde s-ar afla și indiferent din ce ar consta;

- Probele administrate la dosar confirmă vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal și instanța eronat nu a reținut semnul calificativ prevăzut la alin. (3), nemotivând această soluție;

- Instanța neîntemeiat a respins demersul privind efectuarea unei expertize merceologice a bunurilor de care a fost privată partea vătămată M. Melnicenco, întru stabilirea valorii acestora la data de 30 iunie 2006.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 martie 2015, pronunțată integral la 14 aprilie 2015, apelul a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței.

La materialele cauzei este anexată încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău datată cu 17 martie 2015, din care rezultă că a fost discutat și respins demersul procurorului, privind dispunerea expertizei merceologice pentru stabilirea valorii imobilelor amplasate în sat. Condița, mun. Chișinău cu nr. cadastrale 8044104.475 și 8044104.475.01.

Instanța de apel și-a motivat soluția prin aceea că prima instanță corect a stabilit starea de fapt și de drept, și just a calificat acțiunile inculpaților în baza art. 328 alin. (1) Cod penal, probele au fost apreciate conform art. 101 Cod de procedură penală, vinovăția lor fiind dovedită prin declarațiile martorilor, cât și prin materialele cauzei.

Colegiul penal a stabilit că instanța de fond corect a exclus din învinuire calificativul provocarea altor urmări grave, deoarece nu au fost prezentate și administrate probe care să ateste că proprietara terenului ar fi fost Melnicenco Maria, cât și referitor la întinderea prejudiciului material cauzat.

În context, instanța a conchis că învinuirea nu a prezentat probe că terenul cu suprafața de 0,2211 ha., ce i-a fost atribuit în proprietatea lui Șelaru Ivan, ar fi aparținut lui Melnicenco Maria și că pe acesta era amplasată casa de locuit în valoare de 234000 lei, care se aflau în proprietatea acestei persoane. Terenul menționat s-a aflat și se află în proprietatea unității administrației publice locale, iar prin atribuirea acestuia în proprietatea lui Șelaru Ivan, contrar procedurii stabilite, au fost cauzate daune în proporții considerabile doar intereselor publice.

Potrivit contractului de vânzare-cumpărare din 20 decembrie 1989, Braga Elizaveta i-a vândut lui Melnicenco Vladislav casa de locuit din sat. Condrîța, r-nul Strășeni, iar reieșind din certificatul de înregistrare la biroul de inventariere tehnică, lotul de teren aferent casei de locuit i-a fost transmis lui Melnicenco Vladislav cu drept de folosință prin ordinul sovhozului sat. Scoreni nr. 32 (a) din 01.03.1988 (f.d. 82-91 vol. 1).

În anul 1993, Melnicenco Vladislav a decedat, iar soția lui, Melnicenco Maria după decesul acestuia a plecat din sat. Condrîța cu trailul în mun. Chișinău și în sat nu s-a mai întors pînă în primavara anului 2012, fapt confirmat prin declarațiile părții vătămate Melnicenco M., martorilor Melnicenco Boris și Șelaru Maria, probe, care confirmă că Melnicenco Vl. și Melnicenco M. nu au acționat în vederea înregistrării dreptului de proprietate asupra terenului primit în folosință, iar ca rezultat, acest teren nu le aparține.

Totodată, instanța de fond corect a reținut că partea acuzării nu a înlăturat bănuiala că construcția amplasată pe teren, fiind neutilizată pe perioadă îndelungată de timp, fapt recunoscut de Melnicenco Maria, s-a năruit și a dispărut, după cum aceasta reiese din probele prezentate de apărare.

Or, reieșind din prevederile art. 337 alin. (1) Cod civil, dreptul de proprietate încetează, în condițiile legii, în urma pieririi fortuite sau distrugerii bunului, prevederi ce au fost respectate în prezenta cauză.

Astfel, instanța de fond corect a atestat ilegalitatea acțiunilor inculpaților privind atribuirea terenului, deoarece decizia Consiliului sat. Condrîța nr. 3/6 din 06.12.2003 adoptată la ședința consiliului nr. 3 din 06.12.2003, ce a fost pusă la baza eliberării titlului, nu corespunde procesului-verbal al ședinței, întrucât nu a fost pusă în discuție și nu s-a decis repartizarea unui lot de teren pentru construcție lui Șelaru Ivan, iar atribuirea terenului s-a efectuat fără o decizie a consiliului, ce constituie o derogare de la procedura de acordare a loturilor de teren.

Instanța de fond corect a apreciat ca irelevante argumentele apărării referitoare la faptul, că decizia pusă la baza emiterii titlului a fost emisă ca urmare a necesității reînnoirii titlurilor de autentificare a dreptului deținătorilor de teren, fiind eliberate în jur de 200 titluri în baza acestei decizii, deoarece, potrivit conținutului deciziei, aceasta a fost emisă în temeiul art. 11 Cod funciar.

Colegiul a menționat că familia Șelaru nu întrunea condițiile prevăzute de art. 11 Cod funciar, nu era familie nou formată întrucât au încheiat căsătoria în anul 1987, iar decizia a fost emisă în 2003, peste 16 ani.

Colegiul a menționat că calificativul cauzării de daune în proporții mari intereselor publice în prezenta cauză cad acțiunile inculpaților de transmitere a unui teren, ce aparține administrației publice locale, în proprietatea unei persoane fizice, cu încălcarea procedurii stabilite și în absența unei decizii corespunzătoare a consiliului local, cât și fără a fi întrunite criteriile prevăzute de art. 11 Cod funciar.

Totodată, Colegiul penal a conchis că instanța de fond întemeiat a încetat procesul penal, deoarece a intervenit termenul de prescripției de tragere la răspundere penală conform art. 60 Cod penal.

5. Decizia și încheierea instanței de apel sînt atacate cu recurs ordinar de către procuror la 30 aprilie 2015, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, care solicită casarea acestora, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, din motiv că instanțele judecătorești au apreciat incorect circumstanțele de fapt ale cauzei cu tragerea unei concluzii neîntemeiate de vinovăție a inculpaților în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal, cu încetarea procesului penal, că aceștia urmau a fi condamnați pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal, că instanța nu s-a expus asupra motivelor invocate în apel și nu a apreciat probele conform art. 101 Cod de procedură penală.

6. Prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 28 iulie 2015 s-a admis recursul ordinar declarat de Procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Pavel Guțan, s-a casat decizia și încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 martie 2015, în cauza penală în privința lui Zăgăreanu Vasile și Maxim Anatolie și s-a dispus rejudecarea cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

7. În ședința instanței de apel, procurorul Devder Djulieta a solicitat admiterea apelului declarat, cu casarea sentinței instanței de fond și pronunțarea unei noi hotărâri privind modulul stabilit pentru prima instanță prin care Zăgăreanu Vasile și Maxim Anatolie să fie condamnați în baza art. 328 alin.(1) Cod penal și să fie încetat procesul în baza intervenirii prescripției tragerii la răspundere penală.

Avocatul Balan Angela în ședința instanței de apel a pledat pentru admiterea apelului procurorului din alte motive, ținînd cont de modificările operate în legislație și anume Decizia Curții Constituționale prin care a fost declarată neconstituțională sintagma „prejudicii grave”. Astfel, se impune soluția încetării procesului penal în temeiul prevederilor art. 328 alin.(1) Cod penal, deoarece a intervenit prescripția tragerii la răspundere penală.

Inculpații Zăgăreanu Vasile și Maxim Anatolie în ședința instanței de apel au susținut poziția avocatului acestora.

Succesorul părții vătămate în ședința instanței de apel nu s-a prezentat.

8. În temeiul art.436 alin.(1) Cod de procedură penală, procedura de rejudecare a cauzei după casarea hotărârii în recurs se desfășoară conform regulilor generale pentru examinarea ei.

Alina (2) din același articol stabilește că pentru instanța de judecată, indicațiile instanței de recurs sânt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

În contextul prevederilor menționate și luând în considerare că prin decizia instanței de recurs s-a dispus rejudecarea prezentei cauze, examinând sentința atacată prin prisma motivelor de apel, auzind părțile, cercetând materialele cauzei penale, consideră că apelul declarat de acuzatorul de stat urmează a fi admis, cu casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, din următoarele considerente.

Auzind participanții la proces, verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate, pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și probelor cercetate, prezentate instanței de apel, precum și probelor administrate de instanța de fond, cercetate suplimentar în ședința instanței de apel, Colegiul consideră constatată cu certitudine faptul că, Zăgăreanu Vasile activând în calitate de primar al satului Condrîța, mun. Chișinău, fiind conform art. 123 Cod penal, persoană cu funcție de răspundere, împreună cu secretarul Consiliului sat. Condrîța, Maxim Anatolie și o altă persoană care a fost scoasă de sub urmărire penală, în timpul îndeplinirii obligațiilor de funcție, încălcând prevederile art. 1 al Primului Protocol Adițional al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 04 noiembrie 1950, art. 46 din Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994, art. 10 alin. (1), art. 16 al Legii nr. 768-XIV din 02 februarie 2000, privind statutul alesului local, care-l obligau să-și desfășoare activitatea pe baza respectării stricte a legilor, să fie demn de încrederea alegătorilor, să contribuie prin exemplu personal la consolidarea autorității administrației publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligațiilor civice, asigurarea ordinii publice și la respectarea legislației în limitele competenței sale, să contribuie la realizarea prevederilor legilor și ale altor acte normative, să protejeze dreptul la proprietatea privată - în loc de aceasta, Zăgăreanu Vasile, acționând cu titlu oficial ca persoană care reprezintă administrația publică locală, la 30 iunie 2006, contrar prevederilor art. 29 alin. (1) lit. a) a Legii nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006, privind administrația publică locală, care stipulează că „primarul asigură executarea deciziilor consiliului local”, neavând ca temei o decizie a Consiliului sat. Condrîța, în mod arbitrar, urmărind scopul atribuirii unui teren pentru construcție lui Șelaru Ivan, intenționat a eliberat și semnat Titlul de autentificare a deținătorului de teren cu nr. XXXXXX, pe numele acestuia, prin care ilegal a repartizat un lot de pământ pentru construcție în sat. Condrîța, mun. Chișinău, cu suprafața de 0,2211 ha, indicând ca temei Decizia Consiliului sat. Condrîța nr. 3/6 din 06 decembrie 2003, adoptată la ședința consiliului sat. Condrîța nr. 3 din 06.12.2003, însă care nu corespunde procesului-verbal al ședinței date, întrucât nu a fost pusă în discuție și nu s-a decis repartizarea unui lot de teren pentru construcție lui Șelaru Ivan la ședința dată, astfel deposedând-o ilegal pe Melnicenco Maria de terenul dat.

Ca urmare a acțiunilor ilegale ale lui Zăgăreanu Vasile, a fost atribuit ilegal pentru construcție în proprietatea lui Șelaru Ivan, suprafața de 0,2211 ha, teren pentru construcție și casa de locuit în valoare de 136 607 lei, care se aflau în proprietatea Mariei Melnicenco, fiind cauzate în așa mod daune drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice prevăzute de art. 46 din Constituția RM, prin exproprierea lui Melnicenco Maria de terenul și casa de locuit deținute legal, în valoare de 136 607 lei.

Inculpatul Maxim Anatolie, activând în funcție de secretar al Consiliului sat. Condrîța, mun. Chișinău, fiind conform art. 123 Cod penal, persoană cu funcție de răspundere, împreună cu primarul sat. Condrîța, V. Zăgăreanu și o altă persoană care a fost scoasă de sub urmărire penală, în timpul îndeplinirii obligațiilor de funcție, încălcând prevederile art. 1 al Primului Protocol Adițional al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 04 noiembrie 1950, art. 46 din Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994, art. 10 alin. (1), art. 16 al Legii nr. 768-XIV din 02 februarie 2000, privind statutul alesului local, care-l obligau să-și desfășoare activitatea pe baza respectării stricte a legilor, să fie demn de încrederea alegătorilor, să contribuie prin exemplu personal la consolidarea autorității administrației publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligațiilor civice, asigurarea ordinii publice și la respectarea legislației în limitele competenței sale, să contribuie la realizarea prevederilor legilor și ale altor acte normative - în loc de aceasta, Maxim Anatolie, acționând cu titlu oficial ca persoană care reprezintă administrația publică locală, la 30 iunie 2006, contrar prevederilor art. 22 alin. (1) lit. a), b), d) a Legii nr. 158 din 04.07.2008, privind administrația publică locală, care stipulează că „funcționarul public este obligat să respecte Constituția, legislația în vigoare, precum și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, să respecte cu strictețe drepturile și libertățile cetățenilor, să îndeplinească cu responsabilitate, obiectivitate și promptitudine, în spirit de inițiativă și colegialitate toate atribuțiile de serviciu”, neavând ca temei o decizie a Consiliului sat. Condrîța, în mod arbitrar, urmărind scopul atribuirii unui teren pentru construcție lui Șelaru Ivan, intenționat a eliberat și semnat Titlul de autentificare a deținătorului de teren cu nr. XXXXXX, pe numele acestuia, prin care ilegal s-a repartizat un lot de pământ pentru construcție în sat. Condrîța, mun. Chișinău, cu suprafața de 0,2211 ha, indicând ca temei Decizia Consiliului sat. Condrîța nr. 3/6 din 06 decembrie 2003, adoptată la ședința Consiliului sat. Condrîța nr. 3 din 06.12.2003, la care Maxim Anatolie a participat și a cunoscut cu certitudine despre faptul că titlul dat nu corespunde procesului-verbal al ședinței, întrucât nu a fost pusă în discuție și nu s-a decis repartizarea unui lot de teren pentru construcție lui Șelaru Ivan la ședința dată, astfel deposedând-o ilegal pe Melnicenco Maria de terenul dat.

Ca urmare a acțiunilor lui Maxim Anatolie, a fost atribuit ilegal, pentru construcție în proprietatea lui Șelaru Ivan, suprafața de 0,2211 ha, teren pentru construcție și casa de locuit în valoare de 136 607 lei, care se aflau în proprietatea Mariei Melnicenco, fiind cauzate în așa mod daune drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice prevăzute de art. 46 din Constituția RM, prin exproprierea lui Melnicenco M. de terenul și casa de locuit deținute legal, în valoare de 136 607 lei.

În fapt, acțiunile inculpaților Zăgăreanu Vasile și Maxim Anatolie, Colegiul penal le încadrează juridic în baza art.328 alin.(1) Cod penal după indicii calificativi „săvârșirea de către o persoană cu funcții de răspundere a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, care au cauzat daune drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice.

Colegiul menționează că, cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale privind administrarea probelor, însă instanța de fond a dat o apreciere greșită și eronată probelor administrate.

Astfel, Colegiul penal a reținut:

- *Declarațiile inculpatului Zăgăreanu Vasile*, care a susținut declarațiile date anterior la judecată și la urmărirea penală, precum și anterior în instanța de apel, conform cărora vina n-a recunoscut-o și a declarat că nu a semnat și n-a eliberat vreun titlu în lipsa unei decizii a Consiliului. Astfel, conform legii administrației publice locale, primarul execută deciziile consiliului local. Conform deciziei 3/6 din 06.12.2003, pct. 1, consiliul a înaintat în sarcina primarului desfășurarea inventarierii tuturor loturilor de pământ din satul Condrîța și de aflat situația la momentul eliberării titlurilor de autentificare a deținătorilor de teren. În urma desfășurării inventarierii s-a constatat că Mariei Melnicenco nu-i aparține lotul de teren și nici nu dispune de un careva act confirmativ, iar pe parcursul a mai multor ani acesta nici nu a fost prelucrat. Mai mult ca atât, până în perioada anului 2003 pe terenul dat era situată o căsuță care s-a demolat. Conform pct.5 a deciziei 3/6 din 06.12.2003 și a legislației în vigoare, terenurile neatribuite în proprietate privată se consideră terenuri în proprietatea publică, în conformitate cu pct.7 a aceleiași decizii lotul dat a fost transmis în proprietatea lui Șelaru Ivan ce avea în componența familiei 3 copii. La ședința consiliului din 06.12.2003 s-a pus în discuție repartizarea terenurilor. Deoarece Șelaru Ivan s-a adresat cu cerere la primărie cu mult mai târziu decât ședința consiliului din anul 2003 lui i s-a repartizat terenul mai târziu, cu indicarea în titlu drept temei decizia 3/6 din 06.12.2003. Totodată, în baza aceleiași decizii, de către Consiliul sătesc au fost eliberate titluri tuturor cetățenilor, dar nu numai lui Șelaru Ivan. Nu cunoștea cui i-a aparținut lotul de pământ până a fi repartizat familiei Șelaru, de evidența gospodăriilor și a loturilor de teren răspundea specialistul pe reglementarea terenurilor Zăgăreanu Victor. În anul 2003 când deținea calitatea de primar pe lotul de teren respectiv era amplasat un garaj. Verificând registrele de

gospodărie a anilor 2003-2006, a constatat că terenul care a fost repartizat lui Șelaru era înregistrat după Melnicenco Maria cu drept de folosință. Până la inventarierea terenurilor asupra acestui lot nu a fost eliberat titlu de proprietate, prin urmare terenul era public.

Suplimentar inculpatul Zăgăreanu Vasile în ședința instanței de apel a adăugat că nu știa că acolo este îngrădit și era a lui Șelaru Ivan, dar faptul că terenul era a primăriei.

- **Declarațiile inculpatului Maxim Anatolie**, care a susținut declarațiile date anterior la judecată și la urmărirea penală, precum și anterior în instanța de apel, conform cărora vina n-a recunoscut-o și a declarat că la primăria din s. Condrîța și-a început activitatea în perioada anului 1991 și a activat până în 1999. Odată cu formarea județelor Condrîța a intrat în județul Chișinău, sectorul Ialoveni. Primăria a fost desființată și Condrîța a trecut sub primăria s. Malcoci. În anul 2003 județele au fost desființate și s-a trecut la raioane, din iunie 2003 primăria Condrîța și-a început activitatea în componența mun. Chișinău. Primarul localității a fost ales Zăgăreanu Vasile, iar secretarul Consiliului a fost ales el, neavând studii juridice. În luna decembrie a anului 2003, s-a desfășurat ședința Consiliului unde a fost anexată și decizia nr. 3/6, l-a care s-a discutat că OCT Ialoveni avea sarcina de a efectua reevaluarea loturilor deținătorilor de teren, dacă suprafața acestora corespunde și dacă acestea sunt prelucrate, în baza deciziei menționate, a avut loc schimbarea titlurilor de autentificare a drepturilor deținătorilor de teren, iar în perioada anilor 2004-2006 reprezentanții Oficiului Cadastral a or. Ialoveni și a specialistului Zagoreanu Victor au efectuat o serie de lucrări. În rezultat loturile de teren neprelucrate în baza deciziei nr. 3/6 din 06.12.2003 au fost repartizate persoanelor cu o situație materială precară, care au depus cereri. O astfel de persoană a fost și Șelaru Ivan, care avea 3 copii. Lotul de teren ce i-a fost repartizat a fost în folosința doamnei Melnicenco Maria care nu era prelucrat din anul 1993, de la decesul soțului ei, și care nu se afla în proprietate privată. Pe acel teren fusese o casă veche, care nefiind îngrijită în decursul a 2-3 ani s-a ruinat și în anul 2006 nu mai era. Deoarece terenul aparținea Primăriei s. Condrîța, el a fost repartizat unei familii numeroase. Indică că, în perioada anului 2006 toate titlurile noi au fost autentificate cu trimitere la decizia din 2003. Referitor la acest teren în adresa Primăriei nu a parvenit nici o pretenție, iar decizia nr. 3/6 din 06.12.2003, nu a fost contestată cât timp el a fost secretar al consiliului, adică până în anul 2011.

Suplimentar inculpatul Maxim Anatolie în ședința instanței de apel a adăugat că cunoaște familia Șelaru din anul 1990. El în acțiuni juridice nu cunoaște și nu știe dacă poate să fie contradicții între procesul-verbal al ședinței Consiliului și decizia Consiliul Condrîța. Șelaru a scris cerere ca familie cu muți copii.

În pofida faptului că, inculpații Zăgăreanu Vasile și Maxim Anatolie nu și-au recunoscut vina, vinovăția acestora este demonstrată integral prin probele acumulate legal în cadrul urmăririi penale, care au fost examinate în instanța de judecată și recercetate și verificate în cadrul instanței de apel și anume:

- **Declarațiile părții vătămate Melnicenco Maria** (declarații verificate în instanța de apel) date în ședința instanței de fond, care a explicat că a fost căsătorită cu Melnicenco Vădim, care a decedat în anul 1993. În timpul căsătoriei a locuit împreună cu soțul său în s. Condrîța într-o casă pe care a procurat-o de la o persoană, numele căreia nu și-l mai amintește și nici anul când au procurat-o. După aceasta pe terenul de lângă casă au construit și un garaj, au sădit pomi. După moartea soțului s-a mutat cu traiul în mun. Chișinău, unde trăiește și în prezent. La casa din s. Condrîța nu a rămas nimeni să locuiască, dar s-au înțeles cu familia Șelaru să îngrijească lotul. Din anul 1993 a mers doar o singură dată la acea casă și atunci a depistat că acolo deja nu mai era nimic, nici casa, nici pomii sădiți de ei și nici vița de vie, dar când anume a avut loc această vizită nu și amintește. După moartea soțului său, toată averea i-a rămas ei, iar documentele respective sunt la notar. Nu dispune de careva acte ce ar confirma dreptul de proprietate asupra terenului, doar casa au cumpărat-o împreună cu soțul său. Plângerea pe cauza penală nu a scris-o ea, dar a scris-o persoana care îngrijește de ea pe nume Igor Cerlat, ea doar a semnat-o, dar de fapt nu cunoaște ce este scris în plângere. Față de inculpați nu are careva pretenții, nici nu-i cunoaște, are pretenții față de Șelaru Ivan și Șelaru Maria, consideră că ei trebuie să-i restabilească casa și să-i sădească pomii.

- **Declarațiile martorului Melnicenco Boris** (declarații verificate în instanța de apel) date în ședința instanței de fond, care a explicat că tatăl său Melnicenco Vladislav în anul 1986-1987 a procurat o casă în s. Condrîța. Cât tatăl său era în viață el a fost pe acolo, dar după decesul lui mama a trecut să locuiască împreună cu el în mun. Chișinău, iar de casă trebuia să îngrijească niște vecini pe nume Vanea și Mașa. Fiind mereu ocupat nu s-a mai dus la casa din s. Condrîța, dar într-o zi a trecut pe acolo întâmplător și a văzut că casa nu mai este, vița de vie era tăiată, iar terenul abandonat, doar în garaj erau niște găște. De la vecini a aflat că Vanea este plecat peste hotare, iar soția acestuia Mașa este la lucru. Despre asta i-a spus mamei și a întrebat-o ce să facă, iar ea i-a zis că poate vor merge încolo când vor avea timp la odihnă și nu trebuie nimic vândut. Tatăl său în timpul vieții i-a lăsat contract de donație pe avere mamei sale, cu vreo 6-7 ani în urmă s-au adresat cu acest contract la notar, dar i s-a spus că el trebuie înregistrat la organul cadastral, dar nu s-au mai adresat să-l înregistreze. După decesul tatălui său nici mama, nici el nu s-au adresat cu cerere de acceptare a succesiunii. Nu demult a aflat că mama sa a încheiat contract de întreținere pe viață cu o persoană pe nume Cerlat Igor, care a scris pe faptul dat plângere la poliție, iar mama sa a semnat-o. La moment s-au adresat în judecată cu cerere de anulare a contractului de întreținere pe viață.

- **Declarațiile martorului Zagoreanu Victor** (declarații verificate în instanța de apel) date în ședința instanței de fond, care a explicat că în perioada anului 2006 a lucrat la Primăria s. Condrîța în calitate de specialist pe relații funciare, iar până atunci, în perioada 2003-2006 a fost inginer cadastral în cadrul primăriei. Tot prin acea perioadă au primit indicații de la organul cadastral ca să verifice toate terenurile din s. Condrîța și să le privatizeze. Timp de 3 ani au verificat toate terenurile, iar apoi au primit un ordin și de la Primarul mun. Chișinău cu privire la privatizarea tuturor terenurilor care aparțineau s. Condrîța. După ce au fost verificate toate terenurile, s-a stabilit că există multe terenuri neprelucrate. În acea perioadă pentru repartizarea unui teren, era nevoie să fie emisă o decizie cu privire la privatizarea a 10 sote de pământ fiecărui membru de familie. Prin primărie a auzit că și Mariei Șelaru i-a fost repartizat un teren dintre cele neprelucrate, astfel de terenuri au fost repartizate și la alte persoane în baza unei decizii comune din 2003, în care nu erau indicate careva familii, în general se indica ca terenurile să se repartizeze celor care au nevoie. Când a fost repartizat terenul lui Șelaru, pe el se afla un garaj și rămășițe de la o casă, dar cu-i au aparținut acestea nu cunoaște. Până la asta angajații de la OCT le-au dat indicații ca să întocmească titlurile și să facă ordine întru atribuirea tuturor loturilor. Controlul l-a efectuat împreună cu inginerul cadastral de la Ialoveni, aceasta a fost înainte de a privatiza și măsura terenurile. Ca temei de repartizare a terenurilor trebuia de indicat decizia din anul 2003, nu și amintește cine i-a dat indicația asta, dar probabil cineva din primărie sau dintre consilieri. În perioada cât a lucrat s-au schimbat câteva titluri provizorii, pe altele noi și acestea s-au schimbat doar la persoanele care s-au adresat. Titlurile erau completate de reprezentanții OCT, iar apoi erau semnate de către Zăgăreanu Vasile ca primar, Maxim Anatolie ca secretar și de dânsul ca specialist. Înainte de a merge pe teren, verifica în registrul primăriei dacă terenurile aparțin cuiva. Unele loturi erau înregistrate, dar pe persoane deja decedate sau pe persoane pe care nimeni nu le cunoaște. Despre problemele cu terenul lui Șelaru a aflat când a fost chemat la poliție. Până la privatizare toate terenurile au aparținut Primăriei, inclusiv și terenul repartizat lui Șelaru.

- **Declarațiile martorului Șelaru Maria** (declarații verificate în instanța de apel) date în ședința instanței de fond, care a explicat că, în anul 2003-2004 de prin sat a auzit că familiilor care au 3 sau mai mulți copii li se repartizează lot de pământ. Deoarece aveau 3 copii a mers la primărie și a scris o cerere în acest sens, a semnat-o și i-a transmis-o secretarului primăriei, adică lui Maxim Anatolie. În cerere n-a indicat care lot anume să-i fie atribuit. Peste aproximativ 1 an după aceasta colaboratorii de la OCT și Zagoreanu Victor, care lucra la primăria din sat au făcut unele măsuri. Apoi în anul 2006 a fost chemată la primărie și i s-a eliberat titlu de autentificare pentru un teren. Acest titlu l-a prezentat la OCT Ialoveni pentru a-l înregistra și acolo i-au spus că pe acest teren este un garaj, după care garajul a fost înregistrat. În anul 2012 a fost chemată la poliție și acolo i s-a comunicat că terenul de fapt aparține altcuiva. Pe Melnicenco Maria nu o cunoaște, l-a cunoscut doar pe Melnicenco Vladislav. Cunoaște că ultimul a decedat prin anul 1993-1994 și că era prieten cu soțul ei. Nu cunoaște dacă familia Melnicenco a avut vreun lot de pământ în s. Condrîța, auzise că mai înainte acest lot a aparținut cuiva pe nume Braga. Lotul de teren i-a fost repartizat în anul 2007, acolo de fapt era păroagă de

foarte mult timp. De când i-a fost repartizat terenul nu s-a interesat nimeni de soarta lui, până atunci nu a avut grijă de acest lot și nici nu a rugat-o nimeni ca să-l îngrijească. Când s-a căsătorit și a venit să locuiască cu soțul în s. Condrîța, prin anul 1987 pe acel lot era o casă bătrânească din lut, care ulterior s-a ruinat, iar când li s-a repartizat terenul acolo era doar o grămadă de lut, pe care au nivelat-o.

- **Declarațiile martorului Boșneaga Alexei** (declarații verificate în instanța de apel) date în ședința instanței de fond, care a explicat că, primarul actual al s. Condrîța, în ședința de judecată a declarat că momentul în care a devenit primar al s. Condrîța, lotul respectiv era atribuit familiei Șelaru, în titlu fiind indicat ca bază decizia nr. 3/6 din decembrie 2003. Până în anul 2003, până au avut loc măsurările masive, în titluri erau indicate alte temeuri, dar după anul 2003 și până în prezent la alocarea terenurilor în fiecare titlu se face trimitere la aceeași decizie nr. 3/6 din 2003. Astfel, au o mahala nouă în s. Condrîța, constituită în 2006 și toți posesorii loturilor au titluri în care se indică că au fost eliberate în baza deciziei din 2003. De când este primar la el s-au adresat cineva din membrii familiei Melnicenco, era o doamnă în vârstă și un băiat, care au solicitat un extras din registrul bunurilor imobile și din câte a înțeles soțul doamnei a fost posesor a terenului și a casei, care la moment se află în proprietatea familiei Șelaru. După moartea lui Melnicenco, moștenitorii trebuiau să intre în posesie, ei însă au abandonat terenul și peste o perioadă foarte lungă de timp s-au adresat la primărie. Presupune că terenul dat a fost în gestiunea autorității publice locale, iar casa i-a aparținut lui Melnicenco, dar nu este sigur de asta. Din câte își amintește decizia nr. 3/6 din decembrie 2003 nu a fost contestată.

Deci, analizând obiectiv circumstanțele cauzei, în raport cu probele prezentate Colegiul penal concluzionează că, instanța de judecată greșit a încadrat acțiunile inculpaților în baza art.328 alin.(1) Cod penal, deoarece nu a ținut cont de consecințele infracțiunii comise de aceștia și anume că, de către inculpați prin atribuirea ilegală a terenului pentru construcție cu suprafața de 0,2211 ha în proprietatea lui Șelaru Ivan, teren pentru construcție și casa de locuit în valoare de 136 607 lei, care se aflau în proprietatea Mariei Melnicenco, fiind cauzate în așa mod daune drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice prevăzute de art. 46 din Constituția RM, prin exproprierea lui Melnicenco M. de terenul și casa de locuit deținute legal, în valoare de 136 607 lei, adică urmări grave.

Instanța de apel reține că, vinovăția inculpaților a fost confirmată fără nici un dubiu rezonabil, iar nerecunoașterea vinovăției de către aceștia o consideră ca o metodă de apărare și un mijloc de eschivare de la răspundere penală, întrucât afirmațiile nu au fost probate.

Colegiul penal conchide că, declarațiile succesoriului părții vătămate Melnicenco Maria și a martorilor acuzații Boșneaga Alexei, Șelaru Maria, Zagoreanu Victor audiați în instanță corespund realității și circumstanțelor cauzei, fiind neschimbate pe parcursul urmăririi penale și în instanța de fond, instanța de apel, date sub jurământ, ce coroborează cu celelalte probe și dovedesc vina inculpatului.

În ședință de judecată s-a constatat cu certitudine că, urmare a acțiunilor ilegale ale lui Zăgăreanu Vasile și ale lui Maxim Anatolie, a fost atribuit ilegal în proprietatea lui Șelaru Ivan, terenul pentru construcții, cu suprafața de 0,2211 ha și casa de locuit, în valoare de 136 607 lei, care aparțineau Mariei Melnicenco, astfel fiind cauzate daune drepturilor și intereselor ocrotite de lege persoanei fizice.

Concluzia se justifică prin prisma următoarelor considerente:

Cu referire la componența de infracțiune prevăzută de art. 328 alin. (1) Cod Penal al Republicii Moldova urmează a fi relatat că aceasta presupune existența următoarelor elemente constitutive:

Urmează a fi indicat că în sensul componenței de infracțiune prevăzute de art. 328 alin. (1) **obiectul juridic special** îl formează și îl formează relațiile sociale cu privire la buna desfășurare a activității de serviciu în sfera publică, care presupune îndeplinirea de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu în mod corect, fără excese, precum și a drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și ale celor juridice.

Obiectul material al infracțiunii prevăzute la art. 328 alin.(1) CP îl constituie corpul persoanei ori bunurile mobile sau imobile.

Victimă a infracțiunii specificate la alin.(1) art.328 CP RM este persoana fizică sau juridică ale cărei drepturi sau interese ocrotite de lege suferă daune în proporții considerabile.

Latura obiectivă a infracțiunii specificate la art.328 alin.(1) CP RM are următoarea structură:

1) fapta prejudiciabilă care se exprimă în acțiunea de depășire a limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege; 2) urmările prejudiciabile, și anume - daunele în proporții considerabile cauzate intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice; 3) legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

2) Când ne referim la acțiunea prejudiciabilă de depășire a limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, avem în vedere oricare din următoarele patru modalități faptice:

-săvârșirea unei acțiuni care ține de competența unei alte persoane cu funcție de răspundere (ce exemplu, a unei persoane cu funcție de răspundere ierarhic superioare din același sistem departamental ori a unei persoane cu funcție de răspundere din același sistem departamental căreia făptuitorul nu i se supune, ori a unei persoane cu funcție de răspundere din alt sistem departamental) ;

- săvârșirea unei acțiuni care putea fi comisă de către făptuitor numai în prezența unor circumstanțe deosebite, indicate în lege sau într-un alt act normativ ;
- săvârșirea unipersonală a unei acțiuni pe care o poate efectua exclusiv un organ colegial ;
- săvârșirea unei acțiuni pe care nimeni și în nici un fel de circumstanțe nu este în drept să le săvârșască.

Totodată, urmează a se reține că, infracțiunea specificată la alin.(1) art.328 CP RM este o infracțiune materială. Ea se consideră consumată din momentul producerii daunelor în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Astfel, infracțiunea prevăzută de art.328 Cod penal poate fi săvârșită numai pe calea acțiunii și aceasta se consideră consumată din momentul producerii daunelor în proporții considerabile intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice.

Legiuitorului nu arată în mod explicit carele interese publice li se aduc daune, dar indică clar proporțiile considerabile ale acestora. Prin urmare daunele aduse intereselor publice prin infracțiunea de depășirea atribuțiilor de serviciu pot fi atât de ordin patrimonial, cât și nepatrimoniale. Prin „daune în proporții considerabile cauzate intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice se înțelege după caz: 1) vătămarea ușoară sau medie a integrității corporale sau a sănătății; 2) leziunile corporale care nu implică un prejudiciu pentru sănătate; 3) daunele materiale care nu ating proporțiile mari etc.

În acest sens, Colegiul penal, reține că, potrivit învinuirii aduse, partea acuzării a invocat că prin acțiunile ilegale ale lui Zăgăreanu Vasile și Maxim Anatolie a fost atribuit ilegal pentru construcție, în proprietatea lui Șelaru Ivan, suprafața de 0,2211 ha, teren pentru construcție și casa de locuit în valoare de 234000,0 lei, care se aflau în proprietatea Mariei Melnicenco, fiind cauzate în așa mod daune în proporții considerabile, intereselor publice și daune drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice prevăzute de art. 46 din Constituția RM, prin exproprierea lui Melnicenco M. de terenul și casa de locuit deținute legal, în valoare de 234000 lei, și în speță a fost evaluat *in concreto* prejudiciul cauzat în sumă de 136 607 lei stabilit la data comiterii faptei 30 iunie 2006 prin raportul de expertiză judiciară nr. 1183-1186 din 11.06.2018 și a fost probat faptul cauzării daunelor „în proporții considerabile” or, în temeiul prevederilor art. 126 Cod penal, caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește hîndu-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege – gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Mai mult, urmează a se reține că, prin Hotărârea Curții Constituționale nr.22 din 27.06.2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 328 alin.(1) din Codul penal, a fost declarat neconstituțional textul „intereselor publice sau” din alin.(1) al art.328 Cod penal.

În susținerea soluției respective, Curtea Constituțională a statuat că, garanțiile instituite în Constituție impun ca doar legiuitorul să reglementeze conduita incriminată, astfel încât fapta, ca semn al laturii obiective, să fie cert definită, dar nu identificată prin interpretarea extensivă de către cei care aplică legea penală. O astfel de modalitate de aplicare poate genera interpretări abuzive. Cerința interpretării stricte a normei penale, ca și interdicția analogiei în aplicarea legii penale, urmăresc protecția persoanei împotriva arbitrarului.

Curtea Constituțională a mai reținut că, art.328 Cod penal sancționează fapta de exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu. Prin alin.(1) al acestui articol, legiuitorul a incriminat această faptă ca fiind: „Săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.” Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu este o infracțiune de rezultat (materială), astfel încât consumarea ei este legată, în mod obligatoriu, de producerea unor consecințe prejudiciabile, și anume: „cauzarea daunelor în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice”.

La fel, Curtea a mai indicat că, Comisia de la Veneția a recomandat ca prevederile penale naționale cu privire la „abuzul în serviciu”, „abuz de putere” și expresii similare să fie interpretate în sens restrâns și aplicate cu un grad înalt de prudență, astfel încât să poată fi invocate numai în cazuri în care fapta este de natură gravă, cum ar fi, spre exemplu, infracțiuni grave împotriva proceselor democratice naționale, încălcarea drepturilor fundamentale, subminarea imparțialității administrației publice etc.

Cu privire la claritatea prevederilor „intereselor publice” și „drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice”, examinând prevederile art.328 alin.(1) Cod penal, Curtea a constatat că, una din urmările prejudiciabile ale infracțiunii de exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu o constituie cauzarea unor daune considerabile „intereselor publice”. Lipsa unor prevederi pentru evaluarea caracterului considerabil al urmărilor prejudiciabile cauzate intereselor publice deschide un teren larg arbitrarului, existând riscul ca acțiunile persoanei publice care depășesc limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, indiferent de gravitatea faptei săvârșite, să cadă sub incidența normei penale.

Astfel, Colegiul penal reține că, învinuirea înaintată lui Zăgăreanu Vasile și Maxim Anatolie în temeiul art.328 alin. (3) lit. d) Cod penal, prevede în calitate de consecințe prejudiciabile daunele considerabile intereselor publice care urmează a fi excluse din învinuire și reținute daunele cauzate *drepturilor și intereselor ocrotite prin lege ale persoanelor fizice*, și prin urmare conform expertizei se stabilește cuantumul daunei în mărime de **136 607** lei cauzat la data comiterii faptei.

De asemenea, urmează a se reține că, prin Hotărârea Curții Constituționale nr.22 din 01.10.2018 (în vigoare din 01.10.2018) privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 328 alin.(3) lit. d) din Codul penal, a fost declarat neconstituțional textul „excesul de putere și depășirea atribuțiilor de serviciu soldate cu urmări grave, astfel urmează a fi excluse din învinuire și calificativul provocarea altor urmări grave.

Colegiul remarcă că toate persoanele cu funcții de răspundere trebuie să aibă o comportare corectă și cuviincioasă față de persoanele cu care intră în legătură în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu. Este interzis ca un funcționar aflat în funcție de serviciu să încalce legislația în vigoare, regulamente și diferite alte norme. Dacă un funcționar public sau alt funcționar reprezentant al puterii comite asemenea acțiuni, fapta aduce atingere relațiilor sociale care constituie obiectul juridic al infracțiunilor de serviciu.

Latura obiectivă a infracțiunii de abuz de serviciu se realizează prin acțiunile inculpaților care depășesc vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă acestea au cauzat daune drepturilor și intereselor ocrotite prin lege ale persoanelor fizice. Sub calificativul cauzării de daune drepturilor și intereselor ocrotite prin lege ale persoanelor fizice cad acțiunile ambilor inculpați de transmitere a unui teren pe care era amplasată casa, ce aparțineau Mariei Melnicenco, în proprietatea unei persoane fizice, cu încălcarea procedurii stabilite și în absența unei decizii corespunzătoare a consiliului local cât și fără a fi întrunite criteriile prevăzute de art. 11 Cod funciar.

Instanța de fond, contrar art. 14 alin. (2), 22 al Legii privind administrația publică locală, nu a reținut că potrivit procesului-verbal al ședinței Consiliului local Condrița din 06 decembrie 2003, nu a fost pusă în discuție transmiterea în proprietate a unui lot de teren lui Șelaru Ivan sau Șelaru Maria, ce reiese din conținutul procesului-verbal.

Mai mult, decizia care este pusă la baza emiterii titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nu este parte integră a acestui proces-verbal al ședinței, or, numărul de ordine care a fost atribuit acestei decizii, nu corespunde pct. 6 al procesului-verbal nr. 3 din 06.12.2003, iar în procesul-verbal nu există nici o mențiune referitor la adoptarea deciziei nr. 3/6 din 06.12.2003.

Astfel, inculpații Zăgăreanu Vasile și Maxim Anatolie fiind în funcție și prezenți la ședința Consiliului din 06 decembrie 2003, au cunoscut despre faptul că o asemenea decizie nu a fost adoptată de către Consiliul sat. Condrița, or, potrivit prevederilor art. 39 al Legii privind administrația publică locală, secretarul îndeplinește, sub autoritatea primarului, următoarele atribuții de bază: participă la ședințele consiliului local; avizează proiectele de decizii ale consiliului local și contrasemnează deciziile.

Astfel, se rețin alegațiile apelantului privind faptul că, instanța de fond nu a ținut cont de faptul, că potrivit declarațiilor inculpaților decizia a fost emisă ca urmare a necesității reînnoirii titlurilor de autentificare a dreptului deținătorilor de teren fiind emise în jur de 200 titluri în baza acestei decizii, însă, potrivit conținutului acesteia, ea a fost emisă în temeiul art. 11 Cod funciar, iar din materialele cauzei reiese că o astfel de decizie nu a fost emisă de către Consiliul sat. Condiția, totuși instanța urma să remarce faptul că chiar și în temeiul acestei decizii lui Șelaru Ivan i-a fost ilegal atribuit lotul de teren în litigiu.

Mai mult, inculpații Zăgăreanu Vasile și Maxim Anatolie au atribuit lotul de teren contrar prevederilor art. 11 Cod funciar, deoarece familia Șelaru nu întrunea condițiile prevăzute de această normă, nu era familie nou formată întrucât au încheiat căsătoria în anul 1987, iar decizia fiind emisă în 2003, dînșii deposedând familia Melnicenco de terenul și casa de locuit care potrivit expertizei la data comiterii faptei 30 iunie 2006 constituia **136 607** lei;

Colegiul reține că, de către Consiliul sat. Condiția nu a fost emisă o decizie de aprobare a listei cetățenilor luați la evidență ce au nevoie de îmbunătățirea condițiilor de locuit, care ar include familia Șelaru, ca persoane care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor de locuit. Astfel prin declarațiile martorului Zagoreanu Victor se indică direct asupra modalității prin care a fost eliberat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren pe numele lui Șelaru Ivan și asupra ilegalității acestuia, precum și intenția inculpaților de a atribui ilegal lotul de teren, prin ce au realizat latura subiectivă a infracțiunii prevăzută de art. 328 Cod penal.

În aceeași ordine de idei, Colegiu reține că instanța eronat a constatat că, nu există prejudiciul cauzat părții vătămate Melnicenco Maria, deoarece conform art. 1516 Cod civil, succesiunea se consideră acceptată când moștenitorul depune la notarul de la locul deschiderii succesiunii o declarație de acceptare a succesiunii sau intră în posesiunea patrimoniului succesoral. Dacă succesorul a intrat în posesiunea unei părți din patrimoniu, se consideră că a acceptat întregul patrimoniu, oriunde s-ar afla și indiferent din ce ar consta.

Potrivit probelor administrate în cauză, în temeiul contractului de vânzare- cumpărare din 20 decembrie 1989, Braga Elizaveta i-a vândut lui Melnicenco Vladislav casa de locuit din sat. Condiția r-nul Strășeni, iar reieșind din certificatul de înregistrare la biroul de inventariere tehnică, lotul de teren aferent casei de locuit i-a fost transmis lui Melnicenco Vladislav cu drept de folosință prin ordinul sovhozului sat. Scoreni nr. 32 (a) din 01.03. 1988. În anul 1993 Melnicenco Vladislav a decedat, iar soția lui, Melnicenco Maria a intrat în posesia bunurilor succesore, astfel conform prevederilor art. 1516 Cod civil, succesiunea se consideră acceptată când moștenitorul depune la notarul de la locul deschiderii succesiunii o declarație de acceptare a succesiunii sau intră în posesiunea patrimoniului succesoral. Dacă succesorul a intrat în posesiunea unei părți din patrimoniu, se consideră că a acceptat întregul patrimoniu, oriunde s-ar afla și indiferent din ce ar consta, astfel Maria Melnicenco a intrat în posesia bunurilor succesore după decesul soțului său Melnicenco Vladislav, inclusiv și a terenului și a casei amplasate pe teren.

Potrivit declarațiilor părții vătămate Melnicenco Maria date în instanța de fond aceștia cu soțul ei au locuit în satul Condița, unde au mai construit și un garaj pe același teren. Declarațiile Mariei Melnicenco sunt confirmate de depozițiile inculpatului Zăgăreanu Vasile care a explicat că, în anul 2003 când deținea calitatea de primar pe lotul de teren respectiv era amplasat un garaj. Verificând registrele de gospodărie a anilor 2003-2006, a constatat că terenul care a fost repartizat lui Șelaru era înregistrat după Melnicenco Maria cu drept de folosință.

De asemenea, conform declarațiilor inculpatului Maxim Anatolie se stabilește că lotul de teren ce i-a fost repartizat în folosința doamnei Melnicenco Maria care nu era prelucrat din anul 1993, de la decesul soțului ei a fost atribuit familiei Șelaru ca familie numeroasă.

Intrarea ilegală în posesia terenului atribuit și a imobilului amplasat pe acest teren se stabilește și de depozițiile martorului Șelaru Maria care a declarat că, deoarece aveau 3 copii a mers la primărie și a scris o cerere în acest sens, a semnat-o și i-a transmis-o secretarului primăriei, adică lui Maxim Anatolie. În cerere n-a indicat care lot anume să-i fie atribuit. Peste aproximativ 1 an după aceasta colaboratorii de la OCT și Zagoreanu Victor, care lucra la primăria din sat au făcut unele măsuri. Apoi în anul 2006 a fost chemată la primărie și i s-a eliberat titlu de autentificare pentru un teren. Acest titlu l-a prezentat la OCT Ialoveni pentru a-l înregistra și acolo i-au spus că pe acest teren este un garaj, după care garajul a fost înregistrat după ei. În anul 2012 a fost chemată la poliție și acolo i s-a comunicat că terenul de fapt aparține altcuiva. Pe Melnicenco Maria nu o cunoaște, l-a cunoscut doar pe Melnicenco Vladislav, care era prieten cu soțul ei Șelaru Ivan.

Astfel se reține că, bunul imobil care s-a aflat pe ternul litigios s-a aflat în natură fapt neinfirmit și de martorul Șelaru Maria, care a invocat că în momentul când au dorit să înregistreze titlul au fost informați că pe terenul dat este un garaj, care de asemenea a fost înregistrat după familia lor.

În acest context, constatările instanței precum că nici Melnicenco Vladislav și nici Melnicenco Maria nu au acționat în vederea înregistrării dreptului de proprietate asupra terenului primit în folosință, iar ca rezultat, acest teren nu le aparține, și acesta aparținea administrației publice locale sunt eronate, iar probele administrate în cadrul întregului proces penal stabilesc contrariul.

Prin urmare, ținând cont de normele enunțate mai sus și de Hotărârile Curții Constituționale, Colegiul îi recunoaște vinovați pe Zăgăreanu Vasile și Maxim Anatolie de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(1) Cod penal.

Potrivit art.332 alin.(1) CPP RM, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art.275 pct.5)-9), 285 alin.(1) pct.1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art.53-60 din Codul Penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Instanța reține că art.60 Cod Penal al RM, reglementează instituția liberării de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală. Astfel, expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală constituie temei de încetare a procesului penal, în sensul art.332 CPP RM.

În corespundere cu art.60 alin.(1) lit. a), b) Cod Penal al RM, persoana se eliberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare și 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave.

Iar, în acord cu alin.(2) al aceluiași articol din același act normativ, prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și pînă la data rămînerii definitive a hotărîrii instanței de judecată.

Sanțiunea prevăzută de art.328 alin.(1) Cod penal reprezintă pedeapsa sub formă de închisoare pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Iar, din interpretarea sistemică a prevederilor art.328 alin.(1) Cod penal și art.16 alin.(3) Cod Penal al RM, rezultă că, inculpații Zăgăreanu Vasile și Maxim Anatolie au comis infracțiunea ce se atribuie la infracțiuni mai puțin grave.

Totodată, Colegiul Penal, reține că, pe parcursul examinării prezentei cauze penale, s-a stabilit că inculpații Zăgăreanu Vasile și Maxim Anatolie au comis fapta prevăzută de art.328 alin.(1) Cod penal la data de 30 iunie 2006. Astfel, hînd în calcul prevederile art.60 alin.(1) lit. a) CP RM, instanța de apel constată că, a expirat termenul pentru tragere la răspundere penală la data de 30 iunie 2011.

În acest sens, la pct.54 din Hotărîrea Curții Constituționale, nr.14 din 27.05.2014 pentru controlul constituționalității Art. II a Legii nr.56 din 4 aprilie 2014 pentru completarea articolului 60 din Codul Penal al Republicii Moldova (prescripția tragerii la răspundere penală) (Sesizarea nr.27a/2014), se statuează că: „(...) necesitatea reglementării prescripției tragerii la răspundere penală reiese din chintesența acestei instituții, or răspunderea penală, ca mijloc de realizare a ordinii de drept prin constrîngere, trebuie să intervină cît mai curînd după săvîrșirea infracțiunii. Justificarea prescripției este strîns legată de rațiunea represivității penale, care, după trecerea unui interval îndelungat de timp de la săvîrșirea infracțiunii, devine ineficientă în raport cu scopul pedepsei penale”.

Iar, la pct.55 din Hotărîrea Curții Constituționale nr.14 din 27.05.2014 pentru controlul constituționalității Art. II a Legii nr.56 din 4 aprilie 2014 pentru completarea articolului 60 din Codul Penal al Republicii Moldova (prescripția tragerii la răspundere penală), (Sesizarea nr.27a/2014), se arată că: „(...) rațiunea reglementării prescripției răspunderii penale o constituie garantarea securității juridice prin fixarea unor termene pentru intentarea acțiunilor penale și prevenirea unor atingeri dreptului la apărare”.

Avînd în vedere aceste alegații, instanța de apel relevă că, din punctul de vedere al rolului și efectelor pe care prescripția le are în cîmpul dreptului penal, ea constituie o situație de fapt producătoare de consecințe juridice referitoare la raportul juridic de drept penal, pe de o parte, sub aspectul activ al acestuia, adică al dreptului de a aplica pedeapsa și de a impune executarea acesteia, iar, pe de altă parte, sub aspectul pasiv al acestui raport, adică al obligației de a suporta și executa pedeapsa aplicată.

De asemenea, Colegiul Penal remarcă că în speță nu sunt prezente careva temeiuri de îtrerupere sau suspendare a termenului de prescriptive.

Subsidiar, urmează a fi indicat că, natura juridică a prescripției răspunderii este aceea cauză a stingerii răspunderii penale și deci, a acțiunii de tragerea la răspundere penală justificată de inutilitatea recurgerii la constrîngerea juridică penală după trecerea unei anumite perioade de timp de la data săvîrșirii faptei prevăzute de legea penală. Pe de altă parte este de necontestat că această cauză de înlăturare a răspunderii penale operează „ope legis” de plin drept.

Astfel, reieșind din faptul că de la data comiterii faptei infracționale imputate inculpaților, a expirat termenul de 5 ani de tragere la răspundere penală, Colegiul Penal ajunge la concluzia liberării de răspundere penală a inculpaților Zăgăreanu Vasile și Maxim Anatolie, din motivul intervenirii termenului de prescripție tragere la răspundere penală.

În conformitate cu art.415, alin.(1) pct.2, art.409 alin.(2), art.417-419 Cod procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,-

D E C I D E:

Admite apelul declarat de procurorul în Procuratura sectorului Buiucani, mun. Chișinău, Proca Mihail împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 19 decembrie 2013.

Casează, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2) CPP al RM, sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 19 decembrie 2013 și pronunță o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Zăgăreanu Vasile XXXXX și XXXXXXXXXXXX se recunosc vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal.

Zăgăreanu Vasile XXXXX și XXXXXXXXXXXX recunoscși vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin.(1) Cod penal se liberează de răspundere penală, din motivul expirării termenului de prescripție de atragere la răspundere penală.

Decizia este executorie, dar poate fi supusă recursului la Curtea Supremă de Justiție a RM în termen de 30 zile din data pronunțării deciziei integrale în ședință publică la 09 ianuarie 2019, ora 14.00.

Președintele ședinței:
Judecători:

Pleşca Ion
Nezru Maria

